

Ricard Jordà i la història

JORDI CANAL I MORELL

Un dia del mes de setembre de 1988 vaig trobar al Firal en Ricard Jordà acompanyat de la seva esposa. Feia només unes setmanes que jo havia publicat a L'Olotí una llarga i elogiosa ressenya del darrer llibre de Jordà, **Entre ferrandistes i napoleònides (La guerra del francès a Olot)**. Em va manifestar la seva satisfacció per la crítica. La seva esposa hi afegí que havia suposat un reconeixement del treball i la dedicació de Ricard a la història. No sé ben bé si vaig dir o només vaig pensar -no podria assegurar-ho amb precisió- que el mèrit no era que s'invertissin molts esforços, sinó sobretot que els resultats fossin molt remarcables.

Ricard Jordà ocupa un lloc privilegiat entre les persones que s'han dedicat i es dediquen a l'estudi de la història d'Olot. En la ressenya anteriorment esmentada vaig escriure que el seu llibre sobre la Guerra del Francès es podia situar entre els principals volums d'història publicats a la ciutat d'Olot aquest segle. I ho afirmo de bell nou.

Ha estat, sense cap mena de dubte, l'estudiós més destacat del Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca. La manca d'interès i l'encarcarament de la major part de les aportacions d'aquest nucli té, en Jordà, una de les poques excepcions que es podrien fer. Fou el tresorer de l'entitat tot al llarg de la seva existència i col·laborà puntualment en la miscel·lània que editen, els "Annals". Els nou articles publicats en nou volums de la revista el situen com l'autor més prolífic, al costat de Mn. Joan Pagès, amb qui en alguna ocasió polemitzà i que crec que podríem definir, en el camp de la història local, com l'antífesi de Ricard Jordà. Fins i tot recordo que en una ocasió Josep Fontana em va parlar positivament del llibre sobre la Guerra del Francès en contraposició al que ell

considerava prescindible totalment -tal com després ho va escriure en el volum VII de la "Història de Catalunya"- de Pagès sobre el Trienni Liberal.

He suggerit en d'altres llocs que la historiografia olotina dels anys cinquanta, seixanta, bona part de la dels setanta i encara part de la dels vuitanta, s'emmirallà en la història de Joaquim Danés. No ho feren, però, en la del Danés d'abans de la Guerra Civil, emmarcada en la fecunda tradició historiogràfica dels anys trenta, sinó en la de la segona etapa, endarrerida en molts sentits i profundament localista. Per això la historiografia olotina continuadora de Danés va caure en un profund abisme. La superació d'aquest estadi vingué de la mà de tres personatges, els dos primers dels quals vinculats al Patronat: Josep Murlà, tot i que s'hi identifica en molts aspectes, Ricard Jordà i Jordi Pujiula. Pujiula i Jordà tractaren, amb visió renovada i crítica, temes fins aleshores bandejats. Van ser el pont amb les noves generacions d'historiadors -els Alcalde, Mayans, Casacuberta, Puigvert, etc.-, el record de l'etapa historiogràficament pròspera de la II República.

En el terreny de la història Ricard Jordà va investigar sobre diferents períodes. Els darrers temps havia publicat tota una sèrie de treballs sobre el catalanisme a principis del segle XX -Solidaritat Catalana, la Revista Olotina, el Centre Autonomista Olotí, etc.-, amb el qual se sentia més connectat, em sembla, que no pas amb l'actual. L'últim llibre que va escriure analitzava les vicissituds d'un quart de segle dels Premis Literaris Ciutat d'Olot. La premsa i la voluntat poc polemitzadora de Jordà -la polèmica, la defugia sistemàticament- convertiren aquest text en el menys aconseguit de la seva producció.

De totes maneres, fou el segle XVIII i els inicis del XIX els que concentraren bona part de la seva atenció i on assolí els treballs de més alta qualitat. Al costat del llibre sobre la Guerra del Francès, podem trobar els dos textos publicats a la col·lecció "Episodis de la història", sobre la Guerra Gran vista des d'Olot i la vida olotina en el salt a l'època moderna (1780 - 1790). A més, va escriure nombrosos articles, publicats als "Annals", als volums de les Assemblees d'Estudis sobre el Comtat de Besalú, a "Tallafarro" o bé a "La Comarca d'Olot". Precisament Ricard Jordà havia de redactar, juntament amb Miquel Puig i Josep Murlà, el volum corresponent al període 1714 - 1833 dels "Quaderns d'història d'Olot", que començaran a aparèixer d'aquí a poques setmanes i dels quals Jordà formava part del consell de redacció. Sembla que tenia força enllestida la seva part del llibre. Penso, com Miquel Puig, que la conclusió i posterior publicació d'aquest serà un bon homenatge a la seva persona i al seu treball en el camp de la historiografia olotina.

Les darreres vegades que ens havíem vist, abans de la davallada de la seva salut, m'assegurava que amb la jubilació es dedicaria de ple a la recerca històrica. Tenia molts projectes. El seu principal objectiu era, lògicament, d'estudiar en profunditat el setcents. Ara, però, ja no podrà ser. L'últim cop que vaig parlar amb ell, al Firal, acompanyat de la seva esposa, em va explicar que havia estat a punt d'anar a veure Sant Pere. Ho vaig atribuir, de manera massa lleugera, al seu pessimisme. No ens trobarem més, però, malauradament, ni a l'Arxiu, ni en cap reunió, ni al Firal.

FRANCESC COLLELL

MARXANTS D'ART

ANORO

Presentació del llibre: OBRA 90-91

Del 14 de desembre 1991 al 16 de gener 1992

Passeig de Barcelona, 1 Tel. 26 88 62 17800 OLOT

SALA

Vayreda
FONS D'ART

**LEEMANS
ÀNGEL CODINACH
M.DURAN**

Del 14 de desembre 1991 al 16 de gener 1992

Carrer Vilanova, 2 Tel. 26 88 62 17800 OLOT